

Yttrande över motion från Fanny Johansson (S) och Stig Svensson (S): Inför ett screeningprogram för psykisk ohälsa i skolan

Förslag till beslut

Ordförande föreslår att utbildningsnämnden beslutar

att lämna yttrande över skrivelsen i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse

Sammanfattning

Fanny Johansson (S) och Stig Svensson (S) har inkommit med en motion som handlar om att införa ett screeningprogram av barn och ungas psykiska hälsa, bestående av regelbundna hälsokontroller inriktade på psykisk hälsa. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att uppdra åt barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden att införa ett screeningprogram av barn och ungas psykiska hälsa, samt att uppdra åt nämnderna att återkomma vad gäller behov av ekonomiska resurser för genomförande av ett sådant screeningprogram.

Ärendet har beretts i samarbete med barn- och skolförvaltningen och de medicinskt ledningsansvariga (Skolöverläkare och skolpsykolog).

Med anledning av att samtliga elever regelbundet erbjuds hälsobesök utifrån det nationella programmet vilka innefattar både hälsosamtal och hälsokontroller hos skolsköterska är det barn- och skolförvaltningens bedömning att dessa utgör en tillräcklig screening för att upptäcka och förebygga psykisk ohälsa.

Underlag för beslutet

- Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse; Yttrande över motion från Fanny Johansson (S) och Stig Svensson (S): Inför

2021-04-09

Diarienummer

UN 2021/0135

ett screeningprogram för psykisk ohälsa i skolan (denna skrivelse); dnr UN2021/0135

- Motion – Krafttag mot den ökade psykiska ohälsan bland barn och unga (S)

Ärendet

Bakgrund

Fanny Johansson (S) och Stig Svensson (S) har inkommit med en motion som rör införandet av ett screeningprogram för psykisk hälsa i skolan. I förslaget lyfts att ett screeningprogram i skolhälsovården skulle bidra till att upptäcka psykisk ohälsa i ett tidigare skede så att rätt insatser kan sättas in samt att det skulle stärka det förebyggande arbetet med barn och ungas välmående inom Lunds kommun.

Motionen föreslår kommunfullmäktige att uppdra till barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden att införa ett screeningprogram bestående av regelbundna hälsokontroller inriktade på psykisk hälsa samt att nämnderna ska återkomma med framställan vad gäller behov av ekonomiska resurser för genomförande av en sådan screening.

Kommunkontoret har översänt motionen till barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden för synpunkter senast den 31 maj 2021.

Utbildningsförvaltningens yttrande

Att tidigt upptäcka psykisk ohälsa hos barn och unga förutsätter dels kompetens hos de som möter barn och unga, dels tillgänglighet till bedömning, utredning och stöd, samt vid behov, lotsning till behandling eller annat professionellt stöd. Den pedagogiska personalen som dagligen möter elever har förstås störst möjlighet att se hur en elev mår och klarar sitt skolarbete liksom att uppmärksamma förändringar hos eleven, exempelvis när det gäller frånvaro eller sänkta skolprestationer.

Det behövs ett nära samarbete och naturliga kontaktpunkter mellan den pedagogiska personalen och elevhälsan. Den medicinska elevhälsan erbjuder elever, vårdnadshavare och skolpersonal en "öppen dörr" gällande frågor som rör elevers psykiska mående och hälsa. Den kunskap den samlade elevhälsan besitter gör det också möjligt att identifiera elever med djupgående problem.

Frågor som screenar för psykisk ohälsa behöver finnas i ett sammanhang där eleven känner sig trygg och tid finns avsatt för aktivt lyssnande och möjlighet att vid behov slussa vidare för hjälp. Skolsköterskornas regelbundna och återkommande individuella hälsobesök med *alla* elever och den öppna mottagningen är exempel

2021-04-09

Diarienummer

UN 2021/0135

på sådana sammanhang. Individuellt besök hos skolpsykolog vid behov är ett annat exempel. Det finns framtagna och implementerade rutiner för arbetet kring psykisk ohälsa för skolsköterskor, skolläkare och skolpsykologer i Lunds kommun, dessa tillämpas aktivt av elevhälsans professioner.

Hälsobesök, en viktig del i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolorna

Skolsköterskorna erbjuder regelbundet alla elever, från förskoleklass till gymnasiet årskurs 3, hälsobesök som innefattar både ett hälsosamtal och hälsokontroller. Elevhälsosalen utgår från framtagna gemensam mall och lyfter frågor kring olika delar av hälsan, bla sexuell hälsa, motion och kost, sömn, ANDT samt psykisk hälsa. Med ett kvalitativt hälsosamtal tillsammans med skolsköterskan ökas träffsäkerheten i att identifiera hälsa eller ohälsa samt att särskilja vardagliga, tillfälliga besvär från djupgående problem. Risk- och friskfaktorer identifieras och elever erbjuds stöd. Elever med vardagliga, övergående problem kan behöva stöd i frågor kring kroppen, arbetsbelastning och relationer. Elever med djupgående problem, såsom skolfrånvaro, skolsvårigheter, utvecklingsavvikelse, beteendestörningar eller signaler på psykisk sjukdom behöver därutöver kartläggning och insatser i skolmiljön samt, vid behov, lotsas till verksamheter med expertkunskap för ställningstagande till kompletterande åtgärder eller behandling.

Det är viktigt att elever med psykisk ohälsa kan erbjudas individuellt och anpassat stöd i skolan. Den samlade elevhälsan samverkar med elev, vårdnadshavare och skolpersonal för att möjliggöra ovanstående. Skolmiljön har stor betydelse för hur en elev upplever sin situation och psykiska hälsa. Vilket stöd och resurser som tillförs gruppen, inte bara individen, kan vara avgörande för hur en skolklass kan vara en konstruktiv och positiv kraft eller friskfaktor för ett barn med psykisk ohälsa.

Det ingår i elevhälsans individuellt riktade arbete att:

- bidra med att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa
- uppmärksamma och på rektorns uppdrag utreda orsaker till inlärningsproblem
- uppmärksamma och utreda orsaker till ohälsa
- bidra med åtgärder och anpassning för varje enskild elev i behov av särskilt stöd

2021-04-09

Diarienummer

UN 2021/0135

- vid behov lotsa till annan verksamhet för ställningstagande till kompletterande åtgärder och behandling

Föredragning

Barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningens samlade bedömning utifrån vad som angetts i yttrandet är att det finns fastslagna och väl fungerande rutiner för att arbeta främjande och förebyggande för elevers psykiska hälsa. Det nationella programmet erbjuder regelbundna hälsobesök, kontroller och samtal hos skolsköterska. Det finns vidare verktyg för att identifiera en eventuell psykisk ohälsa hos elever från förskoleklass till gymnasiet årskurs 3.

Beredning

Ärendet har beretts i samråd med barn- och skolförvaltningen samt med de medicinskt ledningsansvariga (Skolöverläkare och skolpsykolog)..

Barnets bästa

Frågan om barns hälsa, fysisk och psykisk, har barns välmående i centrum. Med anledning av det har det inte ansetts behövt genomföra en barnkonsekvensanalys i föreliggande ärende.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför i nuläget inga ekonomiska konsekvenser.

I dagsläget följer Lunds kommun det nationella programmet för hälsosamtal och besök inom skolhälsovården. Det innebär att hälsosamtal erbjuds samtliga elever i förskoleklass, årskurs 4, årskurs 8 och gymnasiet årskurs 1. I beräkningen ligger att det uppskattningsvis finns 1500 elever/årskurs och att ett hälsosamtal tar ca en timme per elev i anspråk. I dagsläget läggs således ca 6000 timmar på hälsosamtal. Identifierad ohälsa vid samtalen leder till ytterligare insatser så som stödsamtal, besök hos skolläkare eller eventuella remisser till barn- och ungdomspsykiatri.

Om hälsosamtal ska erbjudas varje elev årligen i samtliga årskurser från förskoleklass till gymnasiet årskurs 3 motsvarar det ca en tredubbling av tiden för hälsosamtal, dvs ca 19500 timmar. En heltidstjänst motsvarar 2080 timmar/år.

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

2021-04-09

Diarienummer

UN 2021/0135

För kännedom: